

gemeente zwaarigheid maakte, zich aan de keuze van vroedschap-
pen door de Staten der Provincie te onderwerpen; de gemeente-
lieden te Zwolle beweerden, dat de verkiezing van burgemees-
ters, schepenen en raden alleen aan hen stond, „zijnde Zwol in
een volstreckte onafhankelijkheid, als afzonderlijke souvereiniteit,
niemand boven zich erkennende dan God alleen." Ook een dertig
jaar later, in den eigenlijken patriottentijd, was dit particularisme
nog zeer sterk, terwijl de machten, die er op uit waren de zeven
gewesten zoo goed mogelijk te doen samenwerken, de Stad-
houder, in mindere mate ook de Raad van State, aan hevige
aanvallen bloot stonden.¹⁾

Eenige jaren later, in 1791, toen in Frankrijk een constitutie
voltooid was, waarvan het beperkt koningschap één der hoofd-
trekken uitmaakte, hebben sommigen van de uitgeweken patriot-
ten in de Jacobijnenclub gedebiteerd, dat zij in '87 al hetzelfde
gewild hadden, dat nu in Frankrijk verkregen was, maar, als
men hier de meest gunstige uitlegging aan wil geven, kan men
zeggen, dat dit een bedenkelijke zwakheid van geheugen ver-
ried. Wel heeft Valckenaer, door het voorbeeld van Frankrijk
geïnspireerd, het plan geopperd, den stadhouder als constitu-
tioneel vorst aan het hoofd van den Staat te plaatsen, maar dat
is bij een plan gebleven. Men gaat veel te ver, zoo men hier,
gelijk Jorissen gedaan heeft²⁾, het aanbieden van een konings-
kroon uit distilleert. Integendeel, het denkbeeld vond hier te
lande bij de geestverwanten al zeer weinig instemming: het huis
van Oranje was te zeer bevlekt.³⁾ Overeenstemming werd niet
mogelijk geacht. Die zou eerst mogelijk worden jaren later, in
1813 en '14. Toen hebben Oranje en de patriotten elkander ge-
vonden, maar ook toen eerst. Een heele periode lag daartusschen,
een periode van ballingschap en vernedering voor het Oranje-
huis, van teleurstelling, ja van bittere ontgoocheling voor de
patriotten.

Als men zich dat indenkt, begrijpt men niet, hoe een zoo uit-
nemend kenner onzer geschiedenis als Japikse met betrekking
tot de restauratie heeft kunnen schrijven: „Het gemak, waar-
mede het grootste deel van het nieuwe er in ging onder Oranje
als hereenigingspunt der Nederlanders, bewijst, hoe dicht men

¹⁾ voor den Raad van State, zie Brummel, Hemsterhuis, p. 184—187.

²⁾ Historische Bladen II³, p. 152—3.

³⁾ Colenbrander, Gedenkst., I, p. 22.